

Những đứa con trong gia đình.

A. Nội dung tác phẩm

Tác phẩm Những đứa con trong gia đình kể về câu chuyện của một gia đình người dân Nam bộ nhân vật chính trong truyện là Việt. Cả gia đình Việt đều là những người có truyền thống yêu nước mãnh liệt. Ba má của Việt và Chiến đều chết dưới súng của bọn đế quốc nên dù con nhỏ, hai chị em đã xung phong đi đánh giặc, báo thù cho cha mẹ và tổ quốc, dưới sự cổ vũ của chú Năm.

Trong một lần chiến đấu, Việt bị thương nặng nằm trong rừng sâu, ngất đi tỉnh lại không biết bao nhiêu lần. Đến lần thứ 4, Việt tỉnh lại và nhớ về má của mình, nhớ về ngày hai chị em giành nhau đi bộ đội về trả thù cho gia đình và cho tổ quốc. Việt muốn đi nhưng chị Chiến không cho, bắt Việt ở nhà trông thằng em còn nhỏ. Đến hôm ghi danh đi bộ đội, tụi nó vẫn tiếp tục giành nhau, cuối cùng nhờ chú Năm cho phép và làm hậu phương, mà cả 2 chị em đều được đăng ký đi bộ đội. Đêm hôm đó, hai chị em bàn bạc sắp xếp nhà cửa, bàn thờ của ba má. Và hai chị em quyết định bê bàn thờ ba má sang nhà chú Năm..

Trong một lần chiến đấu ác liệt anh bị thương nặng, nhưng Việt vẫn không sợ giặc, vẫn giữ súng trong tay sẵn sàng chiến đấu. Khi nhận ra tiếng súng của quân mình, Việt có động lực để lết về phía tiếng súng. Cuối cùng, anh cũng đã được cứu. Sau đó, anh em trong đội có khuyên Việt viết thư cho chị Chiến kể về công lao của mình. Nhưng Việt thấy công lao đó chưa đáng là gì so với thành tích của đơn vị và của má.

B. Tìm hiểu tác phẩm

1. Tác giả

- Nguyễn Thi (1928 – 1968), bút danh khác là Nguyễn Ngọc Tấn, tên khai sinh là Nguyễn Hoàng Ca, quê ông ở Nam Định.
- Ông xuất thân trong một gia đình nghèo, cha mất sớm, mẹ đi bước nữa nên vất vả, tủi nhục từ nhỏ.

- Ông tham gia tích cực vào công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước:

+ Năm 1945 ông tham gia cách mạng và gia nhập lực lượng vũ trang.

+ Năm 1954: Ông tập kết ra Bắc và công tác ở tạp chí Văn Nghệ Quân đội

+ Năm 1962: Trở lại chiến trường miền Nam.

+ Năm 1968: Hy sinh ở mặt trận Sài Gòn.

- Phong cách nghệ thuật: Ông là một trong những cây bút văn xuôi hàng đầu. Mặc dù là người miền Bắc nhưng ông sống và gắn bó sâu nặng với nhân dân miền Nam. Và thật sự xứng đáng với danh hiệu Nhà văn của người nông dân Nam Bộ.
- Ông sáng tác nhiều thể loại: bút ký, truyện ngắn, tiểu thuyết.
- Các tác phẩm chính của ông: *Trăng sáng* (1960), *Đôi bạn* (1962), *Những đứa con trong gia đình*.

2. Tác phẩm

a, Hoàn cảnh sáng tác

- Truyện ngắn *Những đứa con trong gia đình* được sáng tác ngay trong những ngày chiến đấu ác liệt khi ông công tác ở tạp chí Văn nghệ Quân giải phóng.
- Đây là một trong những truyện ngắn đặc sắc nhất của ông.

b, Bố cục

Đoạn 1: Từ đầu đến “đang bắt đầu xung phong”.

- ⇒ Đoạn văn kể lại khi Việt bị thương ở chiến trường, anh ngất đi tỉnh lại nhiều lần Lần thứ tư Việt tỉnh dậy, Việt lắng nghe mọi âm thanh, chờ đồng đội đến và sẵn sàng chiến đấu.

Đoạn 2: Phần còn lại

- ⇒ Kí ức của Việt về câu chuyện hai chị em tranh nhau đi tòng quân.

c, Phương thức biểu đạt: Tự sự

d, Ý nghĩa nhan đề:

Nhan đề của truyện trước hết chính là Việt và Chiến "Những đứa con trong gia đình" nông dân Nam Bộ có truyền thống yêu nước, căm thù giặc, thủy chung son sắt với quê hương cách mạng. ... Nhan đề gợi lên mối quan hệ giữa riêng và chung, nhà với nước, tình yêu nước với tình yêu cách mạng.

e, Giá trị nội dung

- Giá trị hiện thực
- + Cuộc chiến đấu khốc liệt giữa ta và kẻ thù và hình ảnh của một miền Nam đau thương mà kiên cường.
- + Số phận đau thương, mất mát của nhân dân miền Nam: cả gia đình phải chịu chung nỗi đau dưới gót giày xâm lược của kẻ thù. Chúng gieo rắc cái chết lên những người dân thường vô tội.

- Giá trị nhân đạo

- + Tố cáo tội ác của kẻ thù xâm lược khi đã giày xéo, gây ra cái chết oan uổng cho con người trên mảnh đất này.
- + Cảm thông, chia sẻ với những nỗi đau mất mát của người dân Nam Bộ. Đồng thời đó cũng là nỗi đau khi phải chứng kiến số phận và sự buộc lòng phải trưởng thành, gánh vác trách nhiệm của non sông, đất nước của những đứa trẻ ngây ngô, lộc ngộc như Chiến, như Việt
- + Sự khâm phục, ca ngợi lòng dũng cảm, kiên cường và hy sinh lớn lao của nhân dân miền Nam, của những đứa trẻ vì sự nghiệp giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước
- + Thôi thúc, giục giã và khơi dậy trong lòng thế hệ trẻ niềm căm thù giặc sâu sắc mà đứng lên chiến đấu chống lại kẻ thù, để nỗi đau, để cái chết không còn hiện hình trong những gia đình, trên những mảnh đất quê hương

f, Giá trị nghệ thuật

- Nghệ thuật trần thuật độc đáo với việc đặt điểm nhìn nghệ thuật vào nhân vật Việt, để cho nhân vật tự kể về cuộc đời mình và gia đình mình làm tăng tính chân thực của câu chuyện và biến câu chuyện trở thành dòng hồi ức của nhân vật.
- Câu chuyện mang đậm chất sử thi qua hình ảnh của những khúc sông trong dòng sông truyền thống của gia đình, qua cuốn gia phả của chú Năm
- Ngôn ngữ kể chuyện gần gũi, sinh động đã tạo ra không gian sinh hoạt, văn hóa đậm chất Nam Bộ

B. Đọc hiểu tác phẩm

1. Truyền thống của một gia đình Nam Bộ

a. Đặc điểm chung của các thành viên trong gia đình:

- Có truyền thống yêu nước và căm thù giặc sâu sắc.
- Gan góc, dũng cảm, khao khát được chiến đấu giết giặc.
- Giàu tình nghĩa, thủy chung son sắt với quê hương và cách mạng.

b. Đặc điểm tính cách riêng:

- *Nhân vật chú Năm:*

- + Người thân lớn tuổi duy nhất còn lại trong gia đình, từng bôn ba khắp nơi, cuu mang các cháu khi ba mẹ Việt, Chiến hy sinh.
 - + Người đề cao truyền thống gia đình, hay kể sự tích của gia đình để giáo dục con cháu, cần
 - + Tự nguyện góp sức cho cách mạng.
- => Trong dòng sông gia đình chú Năm là thượng nguồn kết tinh tất cả những phẩm chất yêu nước của gia đình.

- Nhân vật má Việt:

- + Rất gan góc khi dẫn con đi đòi đầu chồng, hiên ngang đối đáp với bọn giặc, không run sợ trước sự dọa bấn, có lòng căm thù giặc sâu sắc.
- + Rất mực thương chồng thương con, đảm đang, tháo vát, cuộc đời chồng chất đau thương nhưng nén chặt tất cả để nuôi con và đánh giặc.
- + Ngã xuống trong một cuộc đấu tranh.

2. Nhân vật Chiến:

- Chiến có những nét giống mẹ:

- + Mang vóc dáng của má: *"hai bắp tay tròn vo sạm đỏ màu cháy nắng... thân người to và chắc nịch"*.
- + Đặc biệt giống má ở cái đêm sắp xa nhà đi bộ đội: Biết lo liệu, toan tính mọi việc nhà *"nói nghe in như má vậy"*, đảm đang, tháo vát

- Có tính cách đa dạng:

- + Là một cô gái vừa mới lớn nên tính khí còn rất *"trẻ con"*
- + Là một người chị biết nhường nhịn em, biết lo toan, đảm đang, tháo vát.

- Nét tính cách riêng:

- + Trẻ trung, thích làm duyên làm dáng
- + Được trực tiếp cầm súng đánh giặc để trả thù nhà, thực hiện lời thề như dao chém: *"Đã là thân con gái ra đi thì tao chỉ có một câu: Nếu giặc còn thì tao mất"*.-

3. Nhân vật Việt:

- Có nét riêng của cậu con trai mới lớn, tính tình còn trẻ con, ngây thơ, hiếu động: + Chiến hay nhường nhịn bao nhiêu thì Việt Tranh giành phần hơn với chị bấy nhiêu: đi bắt

+ Thích đi câu cá, bắn chim, đến khi đi bộ đội vẫn còn đem theo ná thun trong túi.

+ Đêm trước ngày lên đường: Trong khi chị đang toan tính, thu xếp chu đáo mọi việc (từ nhà cửa, ruộng nương đến nơi gửi bàn thờ má), bàn bạc trang nghiêm thì Việt vô lo vô nghĩ: Vô tư “lăn kên ra ván cười khi khi” vừa nghe vừa “chụp một con đom đóm úp trong lòng tay” ngủ quên lúc nào không biết

+ Cách thương chị của Việt cũng rất trẻ con: “giấu chị như giấu của riêng” vì sợ mất chị trước những lời đùa của anh em.

+ Bị thương nằm lại chiến trường: sợ ma cụt đầu, khi gặp lại anh em thì như thằng Út ở nhà “khóc đó rồi cười đó”

- Vừa là một chiến sĩ dũng cảm, kiên cường:

+ Còn bé tí: dám xông thẳng vào đá thằng giặc đã giết hại cha mình

+ Lớn lên: nhất quyết đòi đi tòng quân để trả thù cho ba má

D. Sơ đồ tư duy

VIETJACK.COM